

Seidel, Jan, redaktor, dramaturg, dirigent, skladatel, veřejný činitel, narozen 25. 12. 1908, Nymburk, zemřel 23. 6. 1998, Praha.

Studoval na státní vyšší reálce v Nymburku v letech 1918–25. Hudebním základům ho učil nymburský varhaník Antonín Hoffmann. Poté **studoval** v letech 1925–30 inženýrské stavitelství na Vysokém učení technickém, od roku 1932 i architekturu. Krátce **studoval** i malbu a výtvarné umění na Akademii výtvarných umění u Vratislava Nechleby. V roce 1936 získal profesorskou aprobaci pro vyučování na středních školách. V témže roce začal učit na reálném gymnáziu a **studovat** pražskou konzervatoř. Kompozici **studoval** u Aloise Háby a soukromě bral hodiny i u Josefa Bohuslava Foerstra. Jako klavírista, skladatel scénické hudby a dirigent působil od roku 1936 v Pražském dětském divadle Míly Mellanové a dále spolupracoval s Novým divadlem, divadlem Emila Františka Buriana (divadlo D 34, D 35 a D 36) a s Československým rozhlasem. Vydal antologii úprav lidových písní *Národ v písni* (1940–45), dále taky s Aloisem Hábou a Karlem Reinerem *Špalíček národních písní a říkadel* (1940)

Významným postupem v jeho kariéře bylo, když se stal uměleckým ředitelem gramofonové firmy ESTA (působil tam od roku 1938–45). **Pak** se stal uměleckým ředitelem Gramofonových závodů v Praze. Během okupace pracoval jako redaktor v Mazáčově nakladatelství. Později působil v řadě veřejných funkcí (Kulturní rada hlavního města Prahy, Kulturní rada při ministerstvu školství a kultury, člen presidia Svazu československých skladatelů, tajemník sekce pro symfonickou a komorní tvorbu v letech 1980–87, atd.). V říjnu 1958 byl jmenován šéfem opery Národního divadla v Praze a v letech 1967–75 byl hlavním dramaturgem opery. V závěru své profesní kariéry působil v Československém rozhlase Praha a od roku 1978 byl předsedou výboru Pražského jara. Po roce 1989 se stáhl do soukromí.

Seidlova tvorba zahrnuje mnoho oborů, od kánonů až po symfonickou a filmovou hudbu. Velký význam má i jeho aranžérská činnost v oboru lidové písni (ve svých sbírkách vydal na 4 000 národních písní a koled). Jan Seidel za svoji **celoživotnou** práci získal mnoho **odcenení** Státní cenu (1951), Řád práce (1959), tituly Zasloužilého (1973) a Národního (1976) umělce a Řád republiky (1978). Za filmovou hudbu ke Steklého filmu *Tam, kde hnízdí čápi* (1975) získal Cenu za hudbu (1976) na **XIV.** Festivalu československého filmu v **Brně.**

Dílo

Seidel, Jan: *Národ v písni* (Praha 1941)

Seidel, Jan: Zpěvy betlémské. Koledy (Praha 1943)

Karel Reiner a Jan Seidel (ed.): Špalíček národních písní a říkadel. Zpěvník (Praha 1944)

Seidel, Jan a Josef Špičák: Zahrajte mi do kola! Tance českého lidu (Praha 1945)

Sbory, kantátové skladby

Dopisy (1930) masová píseň

Balada o nenarozeném dítěti (1936) pro mužský zbor

V milosti slunce 1938 masová píseň

Výzva k boji (na text dopisu Jana Žižky Domažlickým, 1946)

Odkaz Julia Fučíka (triptych na text Fučíkovy reportáže psané na oprátce knihy Milujeme svůj národ, 1948) kantáta

Vzkaz živým (text František Halas, 1953) kantáta

Romance o králi Ječmínkovi (1975) pro mužský zbor

Můj lístek (1977) pro mužský zbor

Menší ružová zahrada (1978) pro mužský zbor

Tři zpěvy večernice (1979) pro mužský zbor

Výzva k boji (na text dopisu Jana Žižky Domažlickým, 1946) kantáta

Zpěv slobody masová píseň

Kupředu, zpátky ni krok masová píseň

Polnice slávy sborový cyklus masová píseň

Klavírní sklady

Lístek do památníku

Valčíky

Preludia

Arabesky

Komorní skladby

1. *smyčcový kvartet G-dur* (1930)

2. *smyčcový kvartet „Staré ženy“* (čtvrttónový s básní Františka Halase Staré ženy, 1940)

Dechový kvintet (1941)

3. *smyčcový kvartet „Chrysanémy“* (1943)

4. *smyčcový kvartet e-moll* (1944)

Concertino pro pět dechových nástrojů (1947)

Sonáta pro housle a klavír (1950)

Orchestrální skladby

Symfonie „Prolog“ (1943)

Májová předehra (1952)

Koncert pro hoboj a orchestr (1955)

II. *Koncert pro hoboj a orchestr* (1959)

koncert pro hoboj a orchestr (1959)

Opera

Tonka Šibenice (podle povídky Egona Erwina Kische 1964) nebyla provedena

Filmová hudba

Pan Habětín odchází (1949)

Temno (1950)

Anna proletářka (1952)

Strakonický dudák (1955)

Dobrý voják Švejk (1956)

V pátek ráno (1957)

Poslušně hlásím (1957)

Mstitel (1959)

Lucie (1963)

Strakatí andělé (1964)

Úplně vyřízený chlap (1965)

Všichni dobří rodáci (1968)

Žert (1968)

Přehlídce velím já! (1969)

Za volantem nepřítel (1974)

Tam, kde hnízdí čápi (1975)

Všichni proti všem (1977)

Skandál v Gri-Gri baru (1978)

Pan Vok odchází (1979)

Literatura

ČSHS.

ČSS

HSPK

<http://www.csfd.cz/tvurce/68404-jan-seidel/>

Jana Šimuneková